

#Peruskoulu 2040

Päivi Nilivaara

Tutkijatohtori, Tampereen yliopisto

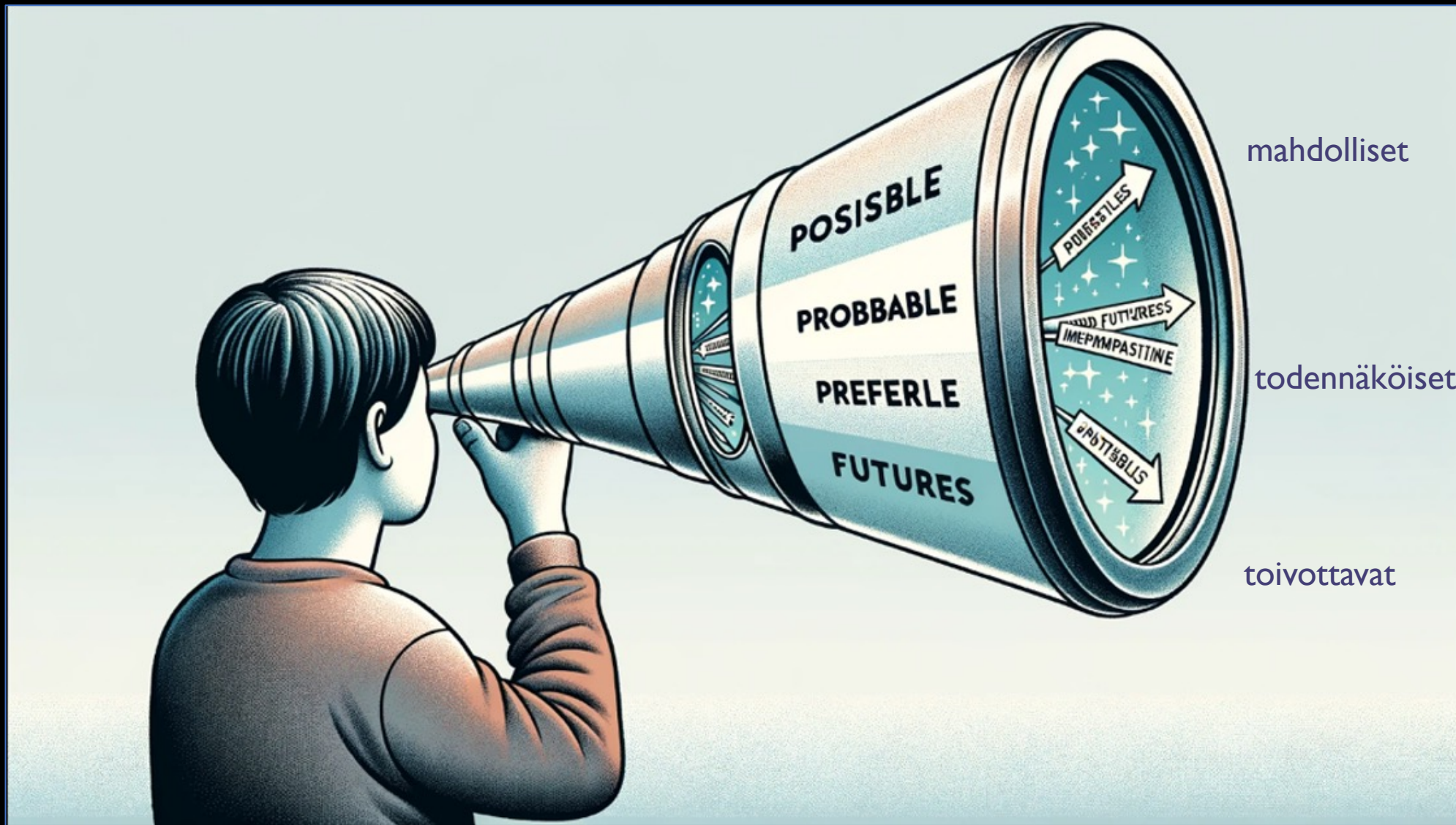
Valmentaja, työnohjaaja, Innoline Oy

Tulevaisuudesta pitää puhua

- Tulevaisuus ei ole ennustettavissa.
- Tulevaisuus ei ole ennalta määrätty.
- Tulevaisuuteen voidaan vaikuttaa henkilökohtaisilla valinnoilla.

Roy Amara, 1981

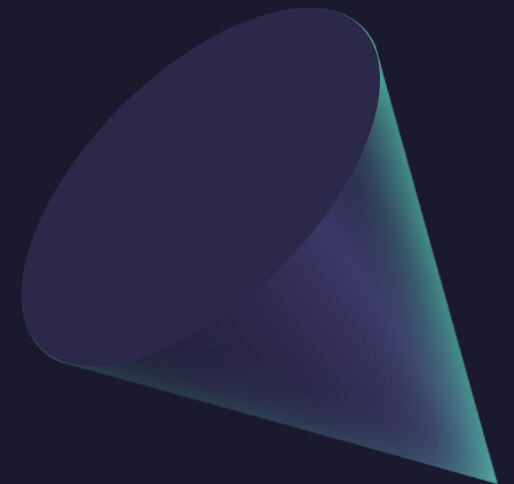
Tulevaisuuksia on monta

A high-angle photograph of a child standing in the center of a large, circular maze made of grass and dirt paths. The child is wearing a light blue jacket and pink pants. The maze is composed of several concentric, irregular paths that spiral outwards from the center. The text is overlaid on the lower half of the image.

Kenen tulevaisuudesta
puhutaan, kun puhutaan
oppimisen tulevaisuudesta?

Tutkimusongelma

Millaisia vaihtoehtoisia
tulevaisuuden kehityskulkuja
(skenaarioita) peruskoululla voi
olla ja millaisen kontekstin laaja-
alaiselle oppimiselle ne tarjoavat?

30 asiantuntijapanelistia

- Kasvatustieteellinen tutkimus (didaktiikka, kasvatussosologia, aivotutkimus, kehityspsykologia, erityispedagogiikka)
- Tulevaisuudentutkimus
- Valtionhallinto
- Kuntatason hallinto
- Rehtorit
- Opettajat
- Huoltajat
- Järjestöt (edunvalvonta, yhteistyöjärjestöt)

Kolme skenaariota tulevaisuuden peruskouluun

Fiksut pärjää aina

Verkko-oppimisen
vapauttavaa voimaa

Yksilölliset suunnitelmat,
eriytyvät polut

Itsejohtoisesti oppien

Tukea tarjotaan pudokkaille

Oppilaat tuovat osaamisensa
kouluun, tieto löytyy verkoista

Mihin tarvittaisiin
koulurakennusta?

Huoltajat ohjaavat,
tekoäly arvioi

Koko maailma on
oppimateriaali

Fiksut pärjää aina – tarina polarisaatiosta

Yhteiskunnan arvojen
koventuminen

Digitalisaation kiihtyminen
ja onnistunut digiloikka

Oppimisanalytiikan ja
tukiälyn nopea kehitys

Edubisneksen ekosysteemi

Työn monipaikkaistuminen

Kulttuurinen diversiteetti

Kuntien taloudellinen ahdinko
soteudistuksen jälkeen

Epäonnistuneet
opetussuunnitelmauudistukset

Opettajankoulutuksen
keventyminen
digiohjausvalmennukseksi

Homekoulut

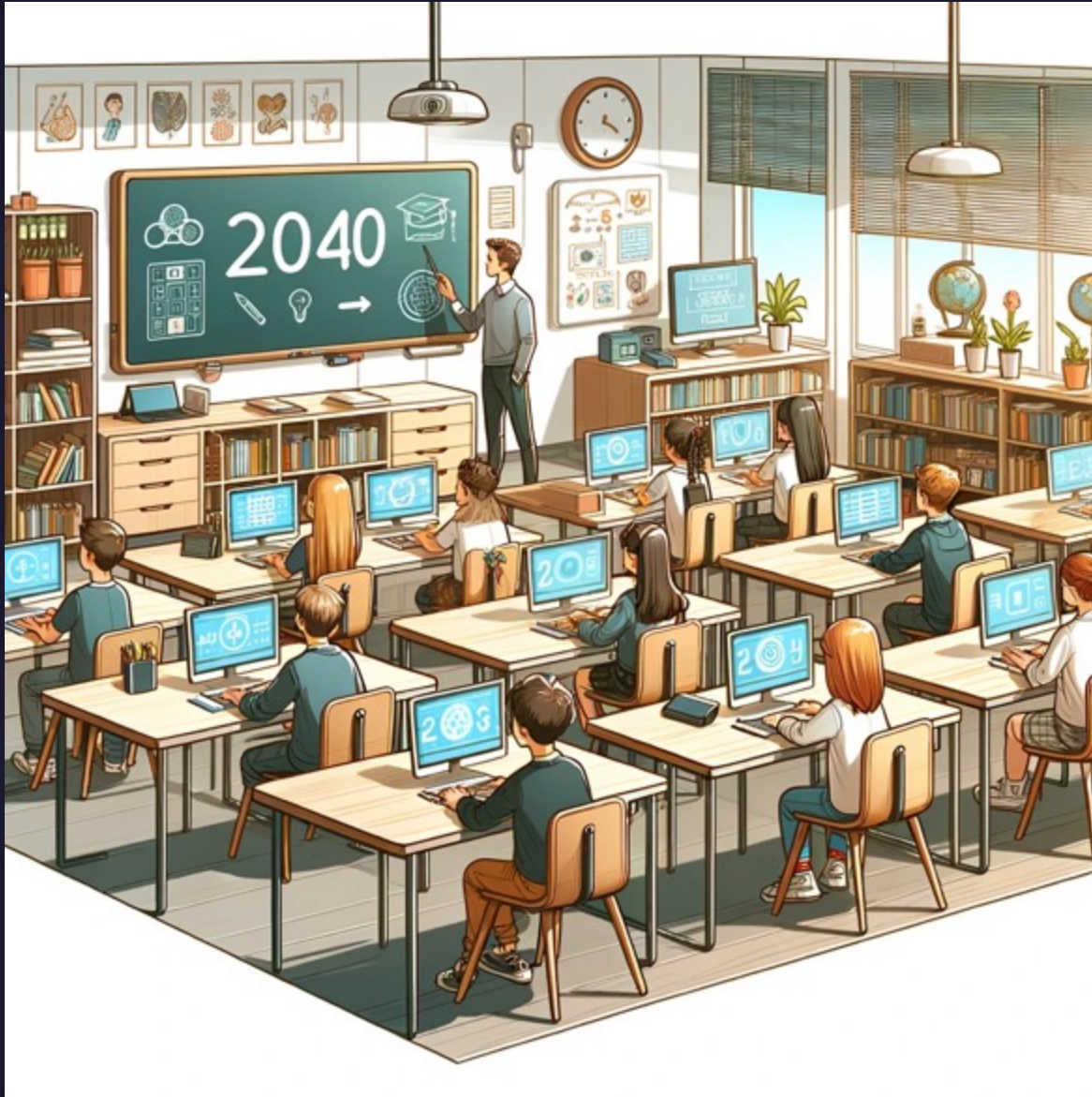
Taloukasvun ehdoilla
osaamispuheen vahvistuminen

Polarisoituminen ja luovuttaminen

Luopuminen
oppiainejaosta ja tutkitun
tiedon perustasta

PISA-tutkimuksen vanhanaikaisuus

Turvallinen pesä maailman myllerryksessä

Holistinen
opetussuunnitelma
säätää, opettaja opettaa

Yleissivistys rakentuu
tiedonalatiedolle

Kansalliset kokeet
kertovat tason

Kaikki tulevat tuetuiksi

Yhteistoiminta luo
turvallisuuksi

Teemapäivät tuovat
vaihtelua

Maailma näkyy koulun
ikkunasta

Pysyvät rakenteet takaavat
työrauhaa

Kotipesä maailman myllerryksessä luo turvaa uupuneille

Kyläkoulujen paluu – myös vanhempien rahalla

Etätyön yleistyminen

Arvoilmastossa korostuvat turvallisuus, pysyvyys ja yhteys

Pandemioiden jatkuva ilmeneminen

Perusturvallisuuden järkkäminen, mielenterveysongelmat

Keskusjohtoisuuden vahvistuminen, paikallisen vallan ja vastuun heikentyminen

Kansalliset luokkakokonormit

Digitaalista turvallisuutta ratkotaan euroopanlaajuisella, suljetulla verkkopalvelulla

Oppiaineiden tietokokonaisuudet rakennetaan varmistamaan perustaitojen oppimista

Arvioinnin yhdenvertaisuuden haasteita ratkaistaan kansallisilla kokeilla

Opetussuunnitelmatyön ja hankehumpun hautajaiset

Opettajan työ kiinnostaa taas, kun saa vain opettaa

Inkluusio ja tuki lähikoulussa

Ajan virrassa avoimesti

Koulu on yhteiskunnan
muutosvoima

Koulua kehitetään
paikallisesti

Eri ikäiset oppivat yhdessä

Virkeää toimintaa
verkostoissa

Analytiikka apulaisena

Opetussuunnitelma on
jatkuva prosessi

Tieto on tie taitojen
oppimiseen

Kuka enää opettaisi yksin?

Arvoja mallintaen,
kriittisesti yhdessä ajatellen

Voimaantumisesta vastuunkantoon - ajan virrassa avoimesti

Tasainen talouskasvu luo
työpaikkoja

Korvamerkityt valtionavustukset

Normien purku ja paikallisen vastuun vahvistaminen

Syntyvyyden kääntyminen

Tulevaisuususkon paluu

Nuoret vaikuttajina ja
ekologisen kriisin ratkojina

Arvoilmastossa korostuvat
suvaitsevaisuus, vastuullisuus ja
yhteisöllisyys

Sivistys ja koulutus yhteiskunnan muutosvoimaksi

Osaaminen opetussuunnitelman pohjaksi

Lähiyhteisöjen voimaannuttaminen koulujen kumppaneiksi

Raskaista opetussuunnitelmareformeista
siirryttiin ketterämpään kehittämiseen

Tutkivan opettajuuden paluu ja
aidosti oppivien yhteisöjen rakentuminen

Opettajankoulutuksen
yhtenäistäminen ja kilpailu
opiskelupaikoista

Syntymävuoteen perustuva
opetusryhmien muodostus
unohdettiin

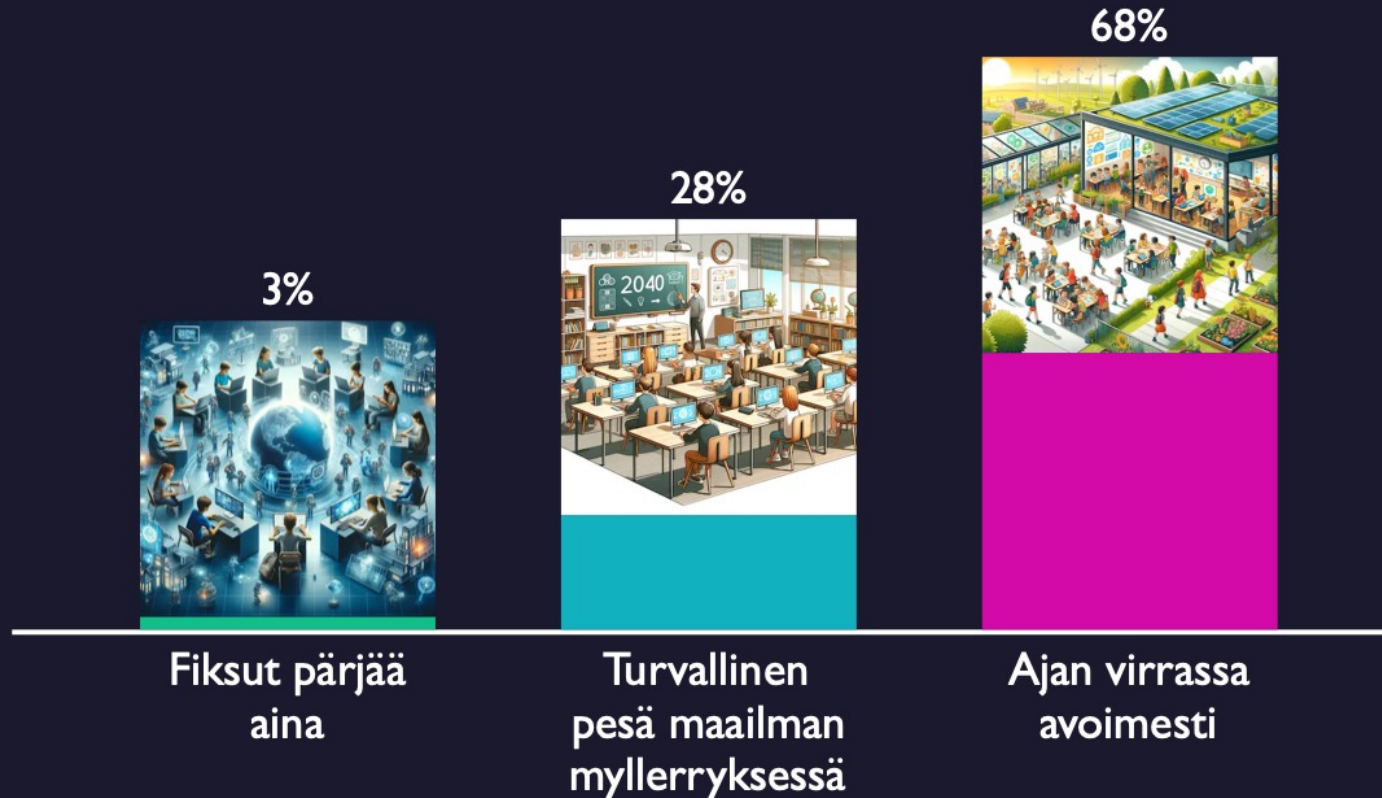
SIIRRY
menti.com

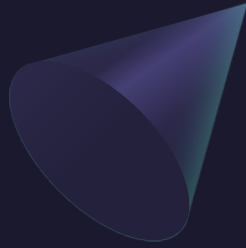
SYÖTÄ KOODI
8309 1815

 0

Missä skenaariossa oli mielestäsi eniten toivottavia elementtejä?

Päätelmiä

Mikään näistä skenaarioista ei sellaisenaan toteudu, mutta signaaleja kaikista on jo tässä ajassa

Kaikissa skenaarioissa on positiivista ja negatiivista tutkimustiedon valossa

Skenaariot Fiksut pärjää ja Turvallinen pesä ovat dystooppisia hyvin eri tavoin

Ajan virrassa –skenaario on monin tavoin unelma ja utopiakin. Tähän POPS2014 ohjaa!

Koulu ei ole erityisen disruptioherkkä – radikaalit innovaatiot eivät muuta koulua nopeasti

Korona-aika näyttäytyy tuloksissa digitalisaation painotuksena ja turvallisuushakuisuutena

Tekoälyn kehitysvauhtia ja vaikuttavuutta ei osattu ennakoida

Skenaariot ovat hyvä tapa suunnata keskustelua ja kehittämistä koulun ympärillä

Pohdittavaksi

Jos POPS ohjaa kohti unelmaskenaariota, miksi asiat näyttävät olevan huonosti?

Mitä on tulevaisuuden sivistys ja osaaminen? Vai ovatko ne sama asia?

Kuka huolehtii hyvinvoinnista? Miten yhteiskunnan systeemit mahdollistavat peruskoulun sivistystehtävän?

Mistä koulun merkitys syntyy tulevaisuuden lapselle ja nuorelle?

Miten koulutuksellinen tasa-arvo voi toteutua? Vai onko se tulevaisuutemme arvo?

Miten tulevaisuuden kouluja johdetaan ja millä systeemin tasoilla?

Kuka määrittää koulun tavoitteet?

Miten varmistetaan koulun henkilöstön ajantasainen osaaminen?

Tulevaisuustietoisuus pakolliseksi!

Toimijuus

Uskonko voivani vaikuttaa
tulevaisuuteen?
Näenkö, mihin voin vaikuttaa ja
mihin en?

Aikakäsitys

Ymmärrätkö menneen,
nykyisyyden ja tulevaisuuden
toimien yhteyksiä?
Katsonko nenääni
pidemmälle?

Avoimuus

Onko tulevaisuus minulle
avoin ja
mahdollisuuksia tarjoava?
Kyseenalaistanko vallitsevia
totuuksia?

Systeemisyyt

Huomaanko, miten asiat
kytkeytyvät toisiinsa?
Näenkö ihmisen ja
luonnon välisiä yhteyksiä?

Vastuullisuus

Rakennanko toimillani
parempaa maailmaa
itselleni ja toisille?
Näenkö oman toimintani
vaikutuksia toisiin?

#Puhuvääkoulusta

Päivi Nilivaara

paivi.nilivaara@tuni.fi / paivi.nilivaara@innoline.fi

www.paivinilivaara.fi

